

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopolni naj se izvolijo pošiljati vredništvi, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 3 krons temeljna pristojbina ter od vsake posebne po 20 vrtov za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krons, za šest let 2 krons, katere naj se pošilja: Upravištvu „Domovina“ v Celju.

V povzdigo kmetijstva.

Jako mnogo uspešnega za povzdigo kmetijstva zamore storiti ljudska šola, ker je ravno mladina tisti faktor, na katerega se more z največjim vplivom delovati. Ako bi se v ljudski šoli oziralo na vrlo delovanje tistih učiteljev, kateri imajo šolske vrtove, ki se pečajo s sadjarstvom, vinogradstvom, zelenjadorejo, čebelarstvom itd., ki v teh predmetih tudi šolsko mladino poučujejo, ki tedaj v srcih mladine delujejo na to, da zadobi ta veselje do kmetijstva, do domačije in sploh, da se jih navdušuje za kmetijski stan, in ako bi se tako delovanje na višjem mestu upoštevalo kot zaslug, tedaj bi se v ljudski šoli na deželi za povzdigo kmetijstva prav mnogo storilo.

Ne manj idealno bi ravnali tisti mogočni faktorji v deželi, kateri bi z denarjem podpirali in pospeševali razvoj vede v raznih panogah kmetijstva. Naše ljudstvo živi večinoma le od poljedelstva; in če vprašamo, odkod dobivajo vsi ti svoje znanje, da morejo s pridom obdelovati polje, rediti živino, tedaj je navaden odgovor: od prednikov.

Pač se trudi država, da stori v tem oziru po mogočnosti svojo dolžnost, ali v primeri z velikanško nalogo, ki jo ima v tem pogledu storiti, se ta njen trud le malo opaža in obrodi le malo sadov. Ljudstvo trpi pomanjkanje, in sila ga goni iz doma; zato je treba s podvojeno hitrostjo in močjo popraviti to, kar se je doslej opuščalo.

Pri nas na Spodnjem Štajarskem pogrešamo v prvi vrsti slovenske kmetijske šole; zato moramo najprej skrbeti in delovati nato, da jo dobimo. Odločilni močje morajo v najbližnjem času storiti potrebne korake, da nam vlada to prepotrebno šolo ustanovi. Boj za obstanek kmečkega stanu postaja vedno težavnejši, resnejši in obupnejši; treba je narodu pomagati s tem, da ga dejanski usposobimo, da zamore na svoji lastni zemlji živeti, da ga ne tare pomanjkanje in goni od domačega ognjišča. Zato je treba kmečkemu stanu izobrazbe, strokovnega znanja, ki mu zagotovi obstanek, in če je priden in varčen, tudi blagostanje. Dočim se morajo rokodelski učenci v obrtno nadaljevalnih šolah kolikor toliko še nadalje izobraževati in se morajo učiti svojega rokodelstva ter pridejo pozneje v večja mesta, kar vse ugodno vpliva na njih strokovno izobraženje, ostane mladina, namenjena za kmečki stan, brez nadaljnjega pouka in izobraženja, tako, da korist ljudske šole bolj in bolj gine. A vendar je jasno kot beli dan, da je treba tudi poljedelcu temeljitega strokovnega pouka; a zato nimamo niti šol, niti sredstev. Zato pa je treba mladino iz kmečkega stanu podpirati gmotno, treba ji je dati priložnosti, da se izobrazi.

Srednji kmečki stan je zaslomba našega naroda, iz katerega izide največ inteligence in največ krepkega prebivalstva. Ta srednji stan ima v sebi one duševne in telesne vrline, ki ga usposobijo, da ostaja steber človeške družbe. Mladence iz tega sloja našega prebivalstva pošiljamo v kmetijske šole, zdaj n. pr. v kranjsko kmetijsko šolo; ti bodo v praktičnem življenju

dejansko pokazali, da znajo vedo s prakso v svojo in občo korist uporabiti. Po njih izgledu se bode umno kmetovanje in občno blagostanje širilo.

Zato je dolžnost vsakega rodoljuba, vsakega očeta, ki ima obširnejše posestvo, da deluje po svojih močeh pa to, da se pošilja pri nas mladeniči v kmetijske šole, oziroma, da pošlje tje oče svoje sinove, kjer se korenito sebi in svoji okolici v korist izurijo v umnem kmetovanju. Ko se bode po deželi nahajalo dosti tako iznčenih umnih gospodarjev, predruščil se bode način kmetovanja v toliko, da ljudstvo ne bode več trpelo pomanjkanja, zakaj od teh se bode učilo pravilno obdelovati in izrabljati zemljo ter gojiti živino.

Ker pa je šolanje na kmetijskih šolah drago, je pač umevno, da kdor tako učečo se mladino z denarjem podpira, stori ne le tej veliko dobroto, ampak stori za povzdigo materialnega stanja celega naroda mnogo več, kakor tisti, kateri se ozira le na učečo mladino v srednjih in visokih šolah.

Okrepimo narod na njegovih koreninah, nadalje si bode znal sam pomagati. Ako hočemo naš narod pred prevelikim in pogubonosnim izseljevanjem obvarovati, ako hočemo, da si ohrani svoj obstanek na svoji lastni zemlji — skrbimo za njega strokovno izobrazbo v kmetovanju! Učimo ga zemljo tako izkoriščati, da nam bode zopet to, kar je bila našim prednikom — naš najdražji zaklad, naš ponos in naša zaslomba! To pa dosežemo med drugim najbolj s tem, da našo za kmetijstvo namenjeno mladino v strokovni izobrazbi podpiramo.

Narodnosti na Ogrskem.

Mažarski šovinizem pripoznava na Ogrskem le eden privilegirani narod, le eden jezik in ednostranske državljanske pravice.

Pripoznati se mora Mažarom nenavadna spretnost v podjarmljenju in v načinu, kako združujejo suženski sistem nad nemažarskimi narodi v beli dan dvajsetega stoletja, stoletja prosvete in svobode. So pač prišli Mažari zadnji čez azijske meje ter se še danes ponašajo s tesnim sorodstvom s Turki in — Kitajci!

Najbolj so se popustili vajeti Nemcem, bodisi iz strahu pred nemško narodno zavestjo, bodisi v napačnem računanju v sopomoč Nemcev pri vsakojaki probuji Slovanov. Dejstvo je, da so Nemci, posebno oni v Erdeljskem, edino nemažarsko ljudstvo, ki je imelo še dosedaj po nekaj svojih zavednih zastopnikov v ogrskem državnem zboru. A to pomeni veliko žalost v očigled mažarski volilni korupciji!

Rumuni, Slovaki, Srbi in Hrvatje pa niso imeli ne le svojih zastopnikov, še zmernih mažarskih kandidatov niso smeli voliti, temveč le one, katere jim je odkazal najmočnejši mažarski volilni odbor.

Letos se prvič pripravlja po celi Ogrski na preobrat. V par mesecih se bode vršile namreč volitve v ogrski državni zbor. Pri tej priliki postavijo prvič Slovaki svoje lastne kandidate. Isto store tudi Rumuni, dočim so Srbi vsled sklenjene skupne pogodbe nemažarskih narod

nosti iz leta 1895 to pot še prisiljeni molčati, ker imajo premalo upanja do zmage.

Rumuni in češci ter se z vso vztrajnostjo pripravljajo na volitve. Njihovi kandidati bodo nastopili kot narodni kandidati ter se ne bodo pridružili nobeni mažarski stranki.

Tudi Slovaki postavijo svoje neodvisne, narodne kandidate, toda le tam, kjer je upanje, da prodró. Kjer pa to ni mogoče, oddali bodo svoje glasove za one kandidate mažarskih strank, kateri jim bodo jamčili, da bodo branili in zvesto zastopali opravičene želje nemažarskih narodnosti, pred vsem one Slovakov.

Voditeljem Slovakov se mora priznati politična bistroumnost, katero so pokazali v omejenem sklepu na volilce.

Koliko preganjanja pa bo izrazilo zaradi tega samostojnega koraka, na to so pač nemažarski narodi pripravljeni. Saj so uverjeni, da nimajo ničesar izgubiti. Na mažarsko pravičnost pač nihče ne računi.

Vkljub veliki badi med ogrskimi poljedelci, znali bodo politični šovinisti razburiti tako duhove za volitve, da bo pozabil kmet in delavec na svoj posel ter se po cele mesece vznemirjal z volilnimi pripravami. Ko pa bodo njihovi kandidati na varnem, pognalo bo zimsko pomanjkanje tisoče rodbin v — Ameriko.

Takšna je mažarska politika.

Celjske in štajarske novice.

(Imenovanje.) Pravni praktikant pri celjskem okrožnem sodišču g. Rudolf Potočnik, je imenovan avskultantom.

(Gostilna in bralna soba „Delavskega podp. društva“) se je prestavila s 1. junijem t. l. v nekdanjo Weberjevo, sedaj Čamerlikovo hišo zraven okoliške deške šole, kjer si je društvo najelo prtihične, čedne prostore.

(Cerkveni konkurenčni odbor celjski) se je dne 24. t. m. zopet čez mnogo let izvolil. Leta in leta je tekel prepir, ker so Celjani hoteli imeti v tem odboru tri zastopnike, ter prepustiti občini okolici celjski in Veliki Pirašici samo dva. Glavarstvo je Celjanom prav dalo. Na rekurz občine okolice celjske po dr. Ivanu Dečko, je pa namestništvo odločilo, da morajo po obstoječih postavah vse tri občine, mesto Celje, celjska okolica in Velika Pirašica voliti skupaj. Ker pa ima Celje 24 odbornikov, okolica celjska tudi 24 in Velika Pirašica 16, dobili so Slovenci tako večino 40 glasov proti 24. — Ker je pa prišla sedaj enkrat postava do veljave, katere Celjanom ne daje več pravic kakor Slovincem, začeli so se Celjani kujati ter sklenili, da ne pridejo voliti. Kakor sklenili, tako storili. No Slovenci jim niso hoteli vračati hudo za hudo, ter so izvolili poleg treh Slovincov gg. Jurija Datičeka, Blaža Kranjca in Franca Lipovška še dva Nemca gg. Gustava Stigerja, župana celjskega in Lojzeka Wallanda.

(„Proč od Rima“ — in Celjal) kličejo sedaj celjski Nemci za praznik Reš. Telesa. Ta dan hoče namreč mlado in staro na vse zgodaj zapustiti Celje ter odriniti k bratom v Konjice. Namen je prozoren. Ta dan hodi procesija po mestu. Celjski Nemci radi ponavljajo Bismarckov

rek: „Mi se bojimo Boga, sicer pa ničesar na svetu,“ zato pa se — skrijejo.

(Duhovniške premembe.) Stolni in mestni vikar v Mariboru je postal g. Fr. Simonič, dosedajni ondodni kaplan. G. Fr. Bohak, kaplan pri predmestni fari sv. Magdalene v Mariboru je postal stolni in mestni kaplan. Provizor v Zgor. Polakavi je postal ondodni kaplan g. Ivan Sigl. — Razpisana je župnija Zg. Polskava do 9. junija t. l.

(Obesil se je) v Gaberju pri Celju posestnikov sin J. Hriberšek, p. d. Hinc. Pred letom obesil se mu je brat. Vseled pijančevanja je namreč cela rodbina zastrupljena in zmedena.

(Proti občinskim volitvam na Teharjih) so vložili Slovenci protest, ker je dokazana resnica, da so se glasovi kupovali s petaki.

(Novi občinski odbor na Teharjih) ima sicer v III. in II. razredu le po dva nemška „prijatelja“, toda celjski Nemci so si v II. razredu prisvojili celo štiri somišljenike, in sicer razun Koštomaja in Rezarja tudi Fr. Špeša in Karla Koželja (pišejo ga Koschell). Prvega in zadnja dva so izvolili Slovenci. Kdo je v zmoti gledé njihovega poštenega mišljenja, Slovenci ali celjski Nemci?

(Od Štorjanov zaslepljen) je pač teharski kovač Janez Tlaker, ki je pri občinskih volitvah strastno agitiral ter seveda tudi volil z nemškutarji, dasi mora vedeti, kako ga je „celjska vartarica“ še pred kratkim obdelovala, češ, da je zapleten v neko tatvino s štorjanskim železom. Isti list je tudi z veseljem poročal, kako so Tlakerja vtaknili v preiskovalni zapor, dočim smo Slovenci z molkom pokrili celo zadevo. In kakšna je hvaležnost!

(Talijska rešitev življenja) je pripoznalo graško namestništvo v znesku 52 K 50 v. Barbari Pilih v Škofjivasi, ki je dne 20. novembra l. l. rešila iz vode šletnega Josipa Dremel.

(Strašni čin blaznenca.) Posestnik J. Koren p. d. Gašpar pri Zalcu, je v soboto dne 1. t. m. nasenkrat blazenel. Ustreliti je hotel svojo ženo, ker pa mu je ta zbežala k sosedu, tekel je za njo, naletel na dekle, katero je vrgel ob tla ter ji z okovano peto stolkel glavo, da je kmalu preminila. Blazni kmet se je nato do nagega slekel ter tekel v trg Zalec, kjer so ga prijeli ter izročili oblasti.

(Toča.) V kozjanskem okraju je dne 17. m. m. precej močno pobila toča, posebno na drevju in ameriških nasadih je škoda velika.

(Za poškodovane kraje v rogaško-slatinski okoličini) so zahtevali naši štajarski slovenski poslanci v seji drž. zbora dne 20. m. m. nujne državne pomoči. Škoda je provzročila v lanskem letu deloma toča, deloma povodenj. Predlagalo se je, naj se dovoli podpora: občini Brestovec vsaj 3310 K, posestnikom v Nezbišu 1400 K, posestnikom na Cesti vsaj 2170 K. Predlog je bil sprejet, a zdatna državna podpora bo najbrže — nekaj litrov koruze.

(Od Sv. Trojice pri Slatini.) V tukajšni občini so to spomlad trem posestnikom štiri poslopja pogorela. Kako je požar nastal, je še do zdaj neznano. Bržkone je to napravila kakšna hudobna roka, ali pa ima kdo veselje, da požar gleda, ker vsako poslopje je drugo noč gorelo. Škoda je precej velika, in največ škode ima tukajšnji župan g. Žurman, ker mu je zgorelo razven dveh poslopij tudi vse orodje in več vozov krme. Zavarovani so bili vsi, pa le za malo vsoto, tako, da si ne bode mogel s tem denarjem nobeni novo poslopje staviti. — Letina tukaj dobro kaže, vinogradi so zelo lepi in tudi precej grozdja se je prikazalo, sadja bode malo, žito je lepo, sena bode po ravnem dovolj, pš bregih pa malo. Bog nas varuj samo hudega vremena in toče, potem je upanje na dobro letino. Proti toči tudi streljamo na večih mestih šentkriževske župnije, samo če bode tudi pomagalo.

(Utonil je) v Zgor. Polskavi oskrbnik barona Posta nek Viljem Gohe.

(Za haloške vinorejce) je dovolilo ministrstvo notranjih zadev 40.000 kron brezobrestnega posojila, toda polovica te svote je določena „kmetom“ v mestu Ptuj, da si obnovijo svoja letovišča po Halozah. To je pač kaj čudno razmerje, ki najbolj osvetljuje „ljubezen“ ptujskih

nemškutarjev za kmeta, zakaj Ptuj šteje le 4000 prebivalcev, a siromašni okraj pa 48.000.

(Vožna pošta od Ptujke gore v Ptuj.) S 3. t. m. se je uvedla od pošte Ptujke gore v Ptuj vožna pošta, ki vozi vsak dan po sledečem redu: odhod od Ptujke gore ob 6. uri 45 min., prihod v Ptuj ob 8. uri 45 min.; odhod iz Ptuja ob 11. uri 30 min. dopoldne, prihod na Ptujko goro ob 1. uri 30 min. popoldne.

(Nemška častikraja.) O škodoželjnem ovadstvu ormoških nemškutarjev proti ondodnemu c. kr. okrajnemu sodniku g. dr. Preskerju se je pisalo zadnji teden dovolj. Graška „Tagespost“ je prinesla nesramne napade na omenjenega sodnika parkrat zaredoma na prvem mestu v svojem listu. Mi smo takoj povedali, da na celem ovadstvu ni najbrže nič resničnega. Toda čujmo, kako dajo poštene Nemci zadoščenje za storjene krivice. Isti nemški list je prinesel dne 1. t. m. popolnoma skrito med dnevnimi novicami z drobnim tiskom sledečo izjavo: „Gospod okrajni sodnik dr. Presker v Ormožu je takoj zahteval, kakor zveš od zanesljive strani, vseled sklepov občine in krajnega šolsk. sveta v Ormožu, da se uvede proti njemu disciplinarna preiskava. Po preiskavi, katero je izvedel g. deželni sodnik Martinak iz Maribora se je dognalo, da se ni okrajni sodnik dr. Presker udeležil slovenske agitacije in da so se onim dogodkom, katere sta navajala občina in krajni šolski svet v Ormožu, le pomotoma potaknili narodni nagibi. Dostavljalec ormoške sodnje, Ivan Veselič, je bil dne 1. aprila iz službe odpuščen, ker je nčence nemške šole zaradi nemškega pozdravljanja opozoril. Vse kaže, da je ednaka obdolžitev sodnika dr. Preskerja zamenjava (?) z onim dogodkom. Tako povračajo nesramni nemški ovaduh krađeno čast. C. kr. sodnika, prvo osebo v okraju, zamenjali so v takem gnezdu, kakor je Ormož, z zadnjim služabnikom! Zlobni hinavci!“

(Za viničarsko šolo pri Sv. Jakobu v Slov. goricah) se prav vztrajno poteguje naš poslanec g. prof. Robič.

(Gornjeradgonsko kmet. bralno društvo) priredi dne 16. junija t. l. ob lepem vremenu na vrtu g. Janez Osojnika veselico s sledečim sporedom: A. 1. Hej Slovani (udarjajo tamburaši). 2. H. Volarič: Slovenski svet, ti si krasi (moš. zbor). 3. N. pl. Farkaš: Sretan imendan (udr. tam). 4. P. Ang. Hribar: Hišica očetova (mešan zbor). 5. Za jedan časak (udar. tamb.). 6. Ant. Hajdrih: Sirote (peterospjev). 7. Slovenec sem (udar. tamb.). 8. Dr. B. Ipavec: Da sem jaz pti čica (mešan zbor). B. Lurška pastirica (igra v petih dejanjih). C. Prosta zabava s tamburanjem in petjem. Začetek ob 4. uri popoldne. Rojaki in dragi nam sosedi, pridite nas posetit v obilnem številu, da se zopet skupno razveselujemo ter blazimo svoja narodna srca, ob ednem pa pokazemo našim sovražnikom, da biva v Gornji Radgoni narodni duh in da po naših žilah teče slovenska kri! Na avdijenje! K obilni udeležbi vabi odbor.

(V okrajnem zastopu v Št. Lenartu v Slov. goricah) so v skupini veleposestnikov zopet zmagali Slovenci.

(V Mariboru nočejo visokih hiš.) Na predlog občinskega svetovalca dr. Matyja so sklenili mariborski mestni očetje, da se v bodoče nikomur ne dovoli zidati višje nego trinadstropne hiše ter se tudi prepovedo stanovanja v podstrešnih sobah trinadstropnih hiš.

(V Dravo je padel) pri prevozu med Vuhredom in Marenbergom posestnik od Sv. Antona na Pohorju Mršnik, p. d. Hudernik. Stopil je prehitro z broda ter zginit v valovih.

Državni zbor.

Dne 29. maja je pričela zbornica razpravo o vladni predlogi, ki bo zahtevala težkih milijonov o predlogi za gradnjo kanalov. Wolf je izjavil, da on in somišljeniki presojujejo tudi to gospodarsko vprašanje z višine svojega vsenemškega mišljenja. Niso sicer zadovoljni z vso predlogo, vendar pa pozdravljajo z veseljem uravnavo rek in pa okolnost, ker vidijo v čeških kanalih pripravo za — carinsko — politično zvezo z nemško državo. Poljski poslanec Rapa-port imenuje kanalsko predlogo mejnik v gospo-

darskem razvoju Avstrije. Pri nas moramo hiteti, ker nimamo še skoro nikakih prekopov in smo zaostali v tem za vsemi drugimi državami. Posl. Prašek izjavi, da so češki agrarci proti kanalom in bodo glasovali zoper nje; glavna potreba pa je, da se reke uravnajo. Povdarjal je tudi, da predlogi nedostajajo finančnega načrta.

Glavni govornik proti kanalom je bil princ Schwarzenberg, ki je podrobno označeval svoje in svojih somišljenikov stališče nasproti tej predlogi. Oni bi hoteli najprej uravnavo rek, in potem še le naj pridejo kanali na vrsto. Kanali, kakor jih misli predloga, odpro vrata inozemstvu in bodo na škodo kmetijstvu. Kar se tiče finančne strani, ni razvidno, odkod se vzame pokritje. Zato bode on s somišljeniki glasoval zoper predlogo, z izrečno opombo pa, da pozdravljajo uravnavo rek najsimpatičnejše.

Na to je govoril glavni govornik za, dr. Lueger. To se pravi: je hotel govoriti, a ni mogel, ker mu Vsenemci niso dopustili. Čim je začel govoriti, so se Schönererjanci začeli glasno razgovarjati med seboj, smejeti, kričati in vzklikati. Predsednik je moral sejo za 10 minut prekiniti.

Ko se je seja zopet začela, in je dr. Lueger zopet hotel govoriti, ponavljali so se isti prizori. Okoli govornika se je zbrala sicer vsa zbornica, razun Vsenemcev, ki je odobraval izvajanja Lueger-jeva, ali hrupa ni mogla udušiti. Predsednik je obžaloval, da mu poslovni red ne nudi nobenega sredstva, da bi mogel nastopiti zoper takšno žaljenje dostojanstva zbornice. Slednjič so Vsenemci, viharo klicaje „pfuj,“ zapustili dvorano.

Druge slovenske novice.

(Promoviran) je bil dne 31. maja t. l. na dunajskem vseučilišču gimnazijeki učitelj v Kranju g. L. Poljanec doktorjem filozofije.

(† Pavlina Pajkova.) V soboto zjutraj je umrla v Ljubljani gospa Pavlina Pajkova, znana slovenska pisateljica. Bila je rojena 9. aprila 1854 v Paviji na Italijanskem; pisateljstvo je začela jako zgodaj. Bila je sotrudnica mariborske „Zore“, katero je urejal njen soprog dr. J. Pajk, jako mnogo njenih povesti je bilo nastajenih tudi v „Kresu“, „Ljubljanskem zvonu“ in „Dom in Svet“u. Svoje spise je hotela tudi zbrati in izdati v ta namen je tri zvezke, od katerih sta izšla dva pri Drag. Hribarju v Celju, eden pa pri A. Gaberščeku v Gorici.

(Žrtev orožnih vaj.) Gosp. Fran Arnsšek, asistent južne železnice v Zalogu pri Ljubljani, doma iz Vidma se je na binkoštni ponedeljek odpeljal k orožnim vajam v Pulj. Nenavajenega ondodne vročine je zadela srčna kap.

(Ogenj.) Dne 30. m. m. je nastal zopet ogenj v Dobrunji pod Ljubljano. Pogorelo je vsega skupaj osem poslopij. Vseled vedno ponavljajočih se požarov vlada ondi velik strah, ker ne vedo, kdo je požigalec. Pogorelci so zavarovani, a škoda je veliko večja; cenijo jo na 10.000 kron.

(„Slovensko planinsko društvo“) priredi letošnje poletje potovanje v Dalmacijo, Črno goro, Bosno in Hercegovino. Stroški potovanja so proračunjeni na 240 kron.

(Otrok je zažgal) v Podragi pri Trzinu na Gorenjskem dne 20. m. m. hišo, a pri tem je še sam zgorel. Roditelji, pazite na deco!

(Nesreča.) V apnenici zasulo in zadušilo je dne 31. maja t. l. na Bohinjski Beli na Gorenjskem 34letnega posestnika J. Kunčič-a. Prsteni obod nad njim se je podrli in ga pokopal pod seboj.

(Slabo leto.) Po Dolenjskem okrog Mokronoga je provzročila letos toča že ogromno škodo. Več dni zapored je bila tam huda nevihta in toča je pobila po mnogih krajih.

(Toča je pobila) na binkoštni ponedeljek ob 5. uri popoldne po občini Trebelno. Nekatera vinske gorice so skoro uničene. Toča je po nekaterih krajih toliko padla, da jo je bilo videti še drugo jutro.

(Strela je udarila) dne 29. m. m. v hišo K. Kovačiča pri Mokronogu; pogorela je hiša in hlev. Zavarovan je bil za 2700 kron, a škode je 5000 kron.

(Ciril-Metodovo podružnico) so zopet ustanovili v Libeličah na Koroškem, ker je zadnja

leta spala na veselje našim nasprotnikom, na žalost vsem dobrim Slovincem.

(Umrli je) v Vogrčah ob Pliberku na Koroškem zgleden duhovnik, iskren slovenski rodoljub g. J. Tavlič, vpokojeni župnik in zlatomašnik. R. 1. p.

(Zaradi žveplenke) sta se sprla in stepla v Celovcu dva laška delavca in je bil pri tem eden z nožem tako hudo ranjen, da je drugi dan umrl.

(Neologa.) V občini Smerče na Koroškem so bile pred kratkim občinske volitve. Občina bi bila prešla gotovo v slovenske roke, da se ni pojavil stari slovenski greh. — Glede razdelitve odbornikov se niso mogli sporazumeti, — in vsled razpora na slovenski strani zmagali so — nemčurji.

(Velik požar) je divjal v petek v Trstu; pogoreli sta popolnoma skladišči lesa g. F. Lavriča in tverke C. Stagni. Gasilci so mogli ogenj samo omejiti, da se ni razširil na bližnje kupe lesa. Ogenj je bil najbrže podtaknjen.

(Velika slovenska slavnost v Trstu.) Pevsko društvo „Kolo“ javlja, da bo slavnost razvija društvene zastave v nedeljo dne 21. junija t. l.

(Nove brzojavne zveze na Goriškem.) Z mesecem junijem napravijo brzojavno zvezo med Gorico in Kozano v Brdih. Brzojav med Korminom in Trstom dobi od meseca junija dalje direktno zvezo.

(Skupščina družbe sv. Cirila in Metoda za Istro) je bila v petek v Opatiji. Denarni uspeh preteklega leta je bil precej povoljen. Lani je bilo za družbo nabranih 32000 K. Na skupščini je bila sprejeta resolucija, naj vlada stori odločne korake, da se v ustanavljanju hrvaških in slovenskih šol v Istri na bodo delale zapreke.

(Ne v Brazilijo!) Vlada države St. Paulo v Braziliji je nedavno razpisala ponudbo glede dovedbe 30000 izselnikov, vsled česar so ji došle tudi štiri ponudbe glede doposlatva izselnikov iz Avstrije. Ker je pričakovati, da bo edna izmed teh štirih ponudb gotovo sprejeta, ker namreč avstro-ogrske izselnike dobro poznajo kot porabne in pridne delavce na polju, ter vsled tega zelo povprašujejo po njih in jim dajejo prednost pred izselniki iz drugih držav, je nedvomno gotovo, da bodo agentje tudi v tostranski polovici izvajali ljudi v Brazilijo. Pripomniti pa treba, da so razmere v St. Paulo glasom zanesljivih poročil nepremenjano skrajno neugodne in se mora torej vsakomur nujno odsvetovati izselitev v to državo. Kdor meni, da bo dobil tam kos zemlje, ki ga bo lahko samostojno obdeloval, se grozno moti, ker je izključena vsaka kakršnakoli razdelitev državnega sveta med priseljence. Na kavinskih plantažah se morajo priselniki mučiti s težkim delom brez lastnega domova in za izredno nizko plačo. Njih življenje se le prav malo razlikuje od onega nekdanjih sužnjev. Lastniki kavinskih nasadov vsled gospodarske krize opetovano znižujejo že itak minimalne plače ali pa jih tudi popolnoma ustavijo. Nasprotno vsemu temu pa je naselnik po navadi brez vsake pravne varstva. Poleg tega pa treba še upoštevati popolno tuje nenavadne razmere, neznanje deželne jezika, kar vse zelo slabo vpliva na priselnike in jim jemlje veselje do težkega in skrajno slabo plačanega dela.

Dopisi.

V Žalcu se vrši dne 6. junija t. l., to je na Telovo, velika vrtna veselica v korist družbe sv. Cirila in Metoda. Že namen sam ob sebi je tako blag, da bi pač moral vsak zaveden Slovenec in katoličan, kateremu je mar, da se ne potopi naša mladina v morje tujih elementov, da nam ostane poštena, vrla in narodna, podpirati to velevažno društvo.

Poglejmo naše sosede Nemce, kako oni delajo. Vsa visoka in nižja inteligenca se briga ter tekmuje pri sodelovanju in podpori za svojo šolako društvo, celo najvišji dvorni krogi so za isto javno nastopili. In mi Slovenci? Bože mili! Če je nas pri eni podružnici 20—30, no, in še ti svojih prispevkov ne plačajo, potem pa bo že lahko rešena naša deca ob meji. Bodimo vendar sami sebi prijatelji in dobrotniki in podpirajmo

našo nado, našo bodočnost. Če pride ameriški cirkus, imamo takoj 100.000 kron, da njemu darujemo, a če gre za našo lastno krvno deca, pa nimamo vinarja, da ga darujemo. To je resnično žalostno in aramotno!

Ne bodimo nebržni, in delajmo vsi skupaj za našo deca, za našo kri. Dne 6. junija t. l. prirede žalski rodoljubje vrtno veselico, pri kateri igra „Celjska narodna godba,“ bo se tudi pelo in govorilo. Vstopnina je mala, zato pa je upati, da pride vsak zaveden narodnjak in tako prispeva na altar domovine za našo deca po svoji zmoglosti.

Želeti bi bilo, da pristopi k podružnici sv. Cirila in Metoda v Žalcu vsak Žalčan in vsi zavedni narodnjaki iz okolice, kjer nimajo svoje podružnice, da tako pripomoremo naši mladini do versko-narodne vzgoje. V zvezi naj nam služijo Nemci!

Častna izjava.

Ur. „Domovine“ obžaluje napad na osebo g. c. kr. okr. sodnika Huberta Wagnerja v Šmarju p. J. v številki 1. in 10. t. lista in izjavlja, da sta se sprejela članka v list le iz nepoznanja krajevnih in osebnih razmer. Prekliče se torej drage volje vsebina članka, v kolikor je v njej prizadet omenjeni g. okraj sodnik kot popolnoma neutemeljena.

Narodno-gospodarske novice.

Prepir o sadnem moštu!

Graški listi poročajo o neki peticiji, ki jo je poslal osrednji odbor poljedelske družbe za Štajarsko zaradi dodatkov k znani postavi od 18. januarja 1896 glede prometa z živežom na državni zbor; ost dotične peticije je naperjena očitno zoper c. kr. preiskovalni zavod v Gradcu, oziroma njega načelnika, profesorja higijene na graškem vsenčističnem, dr. W. Prausnitzu, zaradi tega, ker se je ta baje izrazil, da se mora sadni mošt tlačiti iz golega sadja popolnoma brez vode, med tem, ko se baje v srednještajarskih krajih tropine običajno z vodo poskropijo, oziroma bolj odkrito rečeno, z vodo pošteno namočijo.

Cesarski preiskovalni zavod zastopa svoje mnenje po našem kmečkem razumu pravo, poljedelaka družba svoje nasprotno, trgovcem z moštom menda bolj prijazno, naj bode interesiranim krogom dovoljeno, da tem potom izjavljajo tudi svoje misli vsaj za slovenske kraje naše domovine, ker so se, kakor je citati, tudi že srednještajarski sadjerejci oglasili.

V graškem, lipniškem in mariborskem okraju se baje sadje tri- do štirikrat tlačijo; prvokrat brez vode, potem se tropine namočijo — in vsa tekočina naj velja za sadni mošt in naj se kot sadni mošt kupi in plača.

Pri nas, kar je nas bolj neumnih, pa morda bolj poštenih sadjerejcev, se tlačijo sadje seveda čisto brez vode samo enkrat, to je mošt, potem se tropine enkrat namočijo, to je pa za kis, — ne več za pijačo.

Zato pa se tudi naš sadni mošt drži ne samo od jeseni do kresa, ampak se brez posebnih umetnih sredstev čisti in ostane še drugo in tretje leto.

Da je istega faktu vrednost in pristnost čisto druga, kakor mošta, tlačena s pomočjo vode je razvidno.

Mi moramo torej očitno in javno protestirati zoper vlogo štajarske deželne poljedelske družbe in izjavimo ravno tako, kakor ta: kar se s pomočjo vode pridela iz vinskih tropin — pikolit — ni priatno vino, tudi sadni mošt mešan z vodo ni več sadni mošt, ampak k večjemu le domača pijača, koja se pa kupcu ne more in tudi ne sme kot popolnovredna ponujati in prodati.

Ako hoče govoriti poljedeljska družba res v imenu in v korist cele štajarske dežele, potem mora vprašati vse producente, ne pa izraziti mnenja nekaterih koristolovcev in prezirati poštenega kmečkega producenta. Hvaležni smo načelniku cesarskega preiskovalnega zavoda za to, da je iz svojega nepristranskega znanstvenega stališča odkril tajnosti umnega kletarstva.

Politični pregled.

(Iz državnega zbora.) Poslanska zbornica je sprejela dne 1. junija vladini predlogi glede vodnih cest in glede zgradbe železnic. S tem je pokazala zbornica, da ji je v resnici mnogo lažje na zboljšanju gospodarskega položaja v Avstriji. Zdi se, da so se parlamentarne razmere čisto zboljšale in se ni več bati izbruhov obstrukcijskih. Te dni razpravlja zbornica o proračunskem provizoriju.

(Iz avstrijske delegacije.) V proračunskem odseku je poročevalec marki Bacquehem povedal, da ostane trozveza v podlago avstrijski zunanji politiki ter izrekel zadoščenje, da se razmere z Italijo niso v ničemer spremenile. Nadalje je izrazil upanje, da bo mogoče skleniti nove trgovinske pogodbe v splošno zadovoljstvo vseh, katerih se tičejo. Poročevalec je zadovoljen tudi z avstrijsko politiko na Balkanu in se nadeja, da bo mogoče v kratkem zatrejati macedonsko gibanje. Istotako odobrava prijateljske razmere z Rusijo in splošno zunanjo politiko. Potem so razpravljali o razmerah v Bosni in Hercegovini ter opozarjali na nezadovoljnost, ki vlada med mohamedanskim prebivalstvom zasadenih dežel.

(Samouprava južne Tirolske.) Sedaj se vrše med vlado in zastopniki nemških in laških deželnih poslancev tirolskih neobvezna posvetovalja glede na vprašanja o samoupravi južne Tirolske. O najvažnejših točkah šolskega zakona se je med Lahi in Nemci že doseglo sporazumljenje, in je vladni zastopnik v bistvu potrdil. Kaj pa se na Spodnjem Štajarskem zgodi za samoupravo? Nič!

(Italijanska kraljica Helena) je povila princezino. V Italiji bi gotovo rajše imeli, da se je rodil princ.

(V Rusiji) ne pride še tako hitro do premembe vladnega sistema, kakor so si nekateri krogi domisljali. Nedavno je ruski državni svet praznoval stoletnico, in ruski car je temu najvišjemu ruskemu uradu poslal čestitko, v kateri se mu zahvaljuje in ga bodri, naj tudi v bodoče dela po onih načelih, ki so naredili Rusijo veliko, in naj ne odstopi od starodavnih temeljev državne oblike.

(Francija.) Komisija francoskega senata je sprejela ves zakon proti katoliškim redovom razven § 18, kateri določa, da naj sodnje prevzamejo oskrbo cerkvenih posestev. Skupen senat se peča v prihodnjih dneh s tem načrtom, in ni dvombe, da bode sprejet.

(Francija in Maroko) Sultan v Maroku je odposlal enega svojih ministrov v Tanger, da uredi vse potrebno glede francoskih zahtev. Maroko je pritrdil vsem zahtevam Francije, katere se tičejo mej med Algirom in Maroko. Sultan pošlje v tej zadevi enega ministra z velikim spremstvom v Pariz. Tako je torej razpor med Francijo in Maroko poravnal.

(Vojna v Južni Afriki) Zadnji čas zanima svet dejstvo, da je število ubitih Burov večje od števila ranjenecv. Iz tega se sklepa, da Angleži ranjene Bure kar pobijajo, mesto da bi jih spravili v bolnišnice, kar edino je dostojno kulturnega naroda. Dne 29. maja so Buri pod poveljstvom Delareya napadli angleške čete v Blackfonteinu. Vnel se je hud boj, ki je trajal več ur. Buri so imeli 35 mrtvih, Angleži pa 147 mrtvih in ranjenih, med temi so padli tudi 4 častniki. Razvidno je, da bodo imeli Angleži še mnogo posla, predno ukrotijo Bure; dolej jih je veljala vojna 3500 milijonov kron.

(Dogodki na Kitajskem.) Mir v Kini se je končno vendar le sklenil. Cesar Kwangsu je s posebnim odlokom zagotovil državam 450 milijonov taelov vojne odškodnine s 4 odstotnimi obrestmi vred. Takoj na to pa so velešile znižale svoje moči na najnižje, neobhodno potrebno število. Nemiri v Kini so trajali skoro leto dni, zakaj nemški vojni oddelek je odšel proti Peking okrog 10. junija lanskega leta.

Književnost.

(„Slovenska zadruga“), glasilo slovenskih posojilnic in gospodarskih zadrug ter „Centralne posojilnice slovenske“ v Krškem bode odsej prišla razen spisov narodno-gospodarske vsebine tudi razprave o domači in narodni vzgoji, ker

slovensko učiteljstvo ne more še ustanoviti samostalnega lista o tej stroki, kakor se je to povdarjalo tudi na shodu jugoslovanske učiteljske „Zaveze“ na Bledu.

Razne stvari.

(Dvojna smrt radi pijanosti in jeze.) Prinesel mi za štirinajst novcev žganja, kričal je neki žganjar na Slovaškem, kjer je zalibog žganje pitje jako razširjeno. Ko žena prinese žganje, zahteva mož navrh, naj mu skuha žena kisle juhe. Kadar to poskusi, se zareži: „Smrad, pfuj!“ Žena je namreč med kuhanjem zadremala, med tem pa se je juha nekoliko osmodila. Žena mu odvrne nevoljno: „Ko si pri peči bil, lahko bi si sam juho mešal.“ Nato surovi mož udari z roko ženo na usta. Ta je zamrzela, nato pa vrnila udarec z gorko ponvo možu po glavi. Ta zgrabi ženo za lase, ali ta se ma izmuzne, med tem ga pa s koncem od ponve dregne v trebuh in pretrga čreva. „Za sto bogov!“ zaupije mož, nato popade sekuro ter leti za bežečo ženo na cesto. Ko jo dohiti, udari jo s sekuro preko glave, da žena omahne. Med tem prihitijo ljudje, umirijo moža ter vzdignejo ženo. Pomoč pa je bila prepozna. Tretji dan umrje mož za ostrupljenjem krvi, teden pozneje pa žena za pretresenjem možganov. — Kar ne pomagajo opomini, uče glasno izgleda. Varujte se žganja!

(Sredstvo proti drički.) Kakor je ta bolezni sitna in nadležna, skušal si je morda že marsikdo za zdravljenje dobro rabiti posušenih borovnic (črnic), katere namočeno v pristem žganju. Tega zdravila se vzame po potrebi in moči nekaj kapljic, zraven pa je treba telo dobro pregreti. Zlasti se je varovati prehlajenja, posebno na kmetih, kjer bolniki večkrat v mirza stranišča zabavajo. Tudi se za to priporoča še drugo zdravilo. Kupimo si za par novcev belega ržvorca (dumbier, ingver), ga zdrobimo v prah, pa za nožev konec tega denimo v čašico do brega rumo, katero naj bolnik izpije. Nato pa naj se vleže v gorko posteljo, da se dobro pregreje in bolezen bo minila.

(Trganje v ušesih.) Ta bolezen se po nekod uspešno ozdravlja takole: Vzemij nekaj suhega cvetja od grenkih kamilic (po nekaterih krajih se menda imenuje grenkuljica, nemški pa „die achte Kamille oder das Mutterkraut“, primeša nekoliko pšeničnih otrobov, pa oboje v ponvi pogreje in v robu gorko priveže na bolno uho. Se bolje, pravijo pa je, tega cvetja nekoliko popariti z gorko vodo, potem pa ta, soper potom nastavljenega lijaka pihati v uho.

Prva tržiška razpošiljatev na Beželo

France Mirt, Trst

priporoča najgorkeje p. n. slovenskemu občinstvu svojo zalogo kave, riža, jušnega sadja, olja, čokolade, konzerv, rib, sira, vina namiznega in za desert itd. Blago se razpošilja po železnici v količini od najmanj 30 kg. vsebine sestavljene iz ene ali pa iz več vrst blaga kakor tudi v poštnih količinah od 4¹/₂ kg. vsebine.

Vožnino in embalažo plača pošiljatelj.

Poštni količki (4¹/₂ kg. vsebine franko).

Kava.	K.
Santos I. izbran količ. 4 ¹ / ₂ kg. stane	11.40
Santos II.	10.40
Java selena	12.20
Java gold.	15.58
Ceylon I.	14.24
Ceylon Perl.	15.80
Kuba I.	16.15
Portorico ext.	15.20
Mokka prava arab.	16.15
Riž.	K.
Karolina	3.80
Ostiglia glace	3.40
Japonski	2.72
Olje.	K.
Nizza extra zaboček 4 kg. vsebine	7.56
Genua	7.56
Aixier	7.40
Jedilno	5.80
Vino (Desert.)	K.
Marsala sodček 4 lit. vsebine stane	10.—
Malaga	14.60
Lacrimae Christi	16.40
Madera sodček	14.80
Cipro	13.20
Orange.	K.
Mesina v košaricah 30—32 komadov	3.20
Mesina krvave	3.60
Limone	2.80
Milo (Spremitura.)	K.
najboljše za britev, toaletno in fino perilo zaboček 4 ¹ / ₂ kg. vsebine	4.50
Virh.	K.
Naturel količ. 4 ¹ / ₂ kg. vsebine	5.80
Laorima	6.70
Isbran	9.50

Častitim g. duhovnikom priporoča posebno svojo zalogo virha kakor tudi olja in dušice za večno luč ter al. usvoja izvršiti 6. naročbe z nemudno in natančno posrežbo.

Obširnejši ceniki se po želji razpošiljajo brezplačno. Spoštovanjem udani

(188) 10—4

France Mirt.

Loterijske številke.

Test, dne 1. junija 1901: 11, 73, 3, 67, 35.
Linc. . . . . 56, 49, 62, 88, 74.

Poročiti se želi

stalno nameščen učitelj, star čez 30 let, vdovec, z gospodično ali vdovo do 30 let, katera naj bi imela 6—8000 K premoženja.

Resne ponudbe s sliko naj se pošljejo na upravnništvo „Domovine“ pod „Mirno življenje“. Vse natančnejše pismeno. (212) 3—1

ZAHVALA.

Vsem, ki so spremili mojega dragoga, pre-rano umrlega soproga, gospoda

Matija Trobaj-a

na zadnji poti, posebej se volec gg. uradnikom, požarnim brambam v Gornjemgradu, Rečici in Keaverju, nadalje pevskega društva gornjegrajskemu za mile nagrobnice, in vsem, ki so darovali lepe vence, izrekam prisrčno zahvalo.

Gornjigrad, dne 29. majnika 1901.

(211) 1

Pani Trobaj.

Dva vinograda

sta po ugodni ceni naprodaj, vsaki po 5 oralovalnik, na lepi solnčni legi v Dobležicah v koz janskem okraju.

K vinogradom spada tudi ena hiša in klet ter 7 močnih sodov po 10—12 polovnjakov.

Proda se iz lastnega nagiba. Kupci blago volijo vprašati pri lastniku Albinu Kolariču v St. Lorencu, pošta St. Pavel pri Preboldu.

(190) 6—5

Trije biki

za plemo, 15, 18 in 20 mesecev stari, mrodojskega plemena, čudovito lepi in veliki, so že premirani, se oddajo po ceni, kjer okrajni zastop po 150 K v kupčijo priloži. Za pogledati so pa v graščini Frajenberg (Kristinenhof) pri Celju.

Na debelo. * Na drobno.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji meri.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Velika zaloga poljedelskih in vinorejskih strojev, raznovrstnih sesalk za vodnjake in kletarstvo.

Pozor gg. kovačih! V večjo udobnost svojih cenj, odjemalcev omislil sem si stroj za osločanje kolesnih šin, katerega se zamorejo isti v mojem skladišču vedno posluževati. Za čas košnje priporočam svoje

izvrstne kose iz najfinejšega jekla

ter vsakovrstne brusne kamne.

Za kose se jamčilo!

Kupujte le dvakrat žgani pristni

kranjski brinovec

od Franca Cvek-a, Kamnik (Kranjsko).

(194) 5—3

Žimniak

da prav po ceni v našem vso letošnjo košnjo z otavo ali tudi brez; trava je v-či

(208) 4—2

doma sladka

Za pobarvanje šolskih tabel

priporoča trgovina Dragotin Hribarja v Celju izborni

temni lak

brez leska, po originalni tovarniški ceni kilogram po 3 glč. 80 kr. Eden kilogram tega laka zadostuje za pobarvanje 4—6 tabel. Zunanja naročila izvršujejo se točno.

Naznanilo.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu naznanjati, da sem otvoril svojo na novo prenovljeno, senčal vrt in kegljišče.

Postregel bodem z vedno svežim pivom, raznimi vini in dobro kuhinjo. Se priporočam za mnogobrojni obisk s spoštovanjem

Martin Antloga, gostilničar

(203) 3—3

Spodnja Hudinja št. 13.

Svoji k svojima!

ANTON KOLENC

trgovca v Celju

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega špecerjskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in korenine lepo v senci posušene, da lepo zelene barvo obdrže, po najvišjih cenah. Kakor: begovo gobo, kamilice, tisočrožje, malinsko štopo, lipovo cvetje, sploh vse rastline, cvetke in korenine; tudi kupim vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, konoplje, laneno seme in ržene roščice. Ob času vsako sadje, vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzemem tudi še fišol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretin. Kupim tudi suhe gobe, orehe, češnje, hruške, itd., vse po najvišjih cenah.

Nadalje kupujem

predivo, jabolka

fišol, vsake vrste laneno seme itd., itd.

Svoji k svojima!

Postrežba točna. * Cena nizka.